

3. Erfaringer med den nationale overgangsordning

3.1. Forligskredsen og følgegrupper

Forligskredsen bag den nationale overgangsordning har siden 1. maj 2004 løbende fulgt overgangsordningen tæt.

Det er forligskredsens opfattelse, at udviklingen i Danmark efter EU-udvidelsen den 1. maj 2004 er forløbet hensigtsmæssigt. Østeuropæisk arbejdskraft inden for udvalgte sektorer har medvirket positivt til at afhjælpe arbejdskraftmangel, der er ikke konstateret nogen utilsigtet brug af de sociale sikringssystemer, og de involverede myndigheder har samarbejdet tæt med henblik på at sætte ind over for optræk til illegalt arbejde.

Samtidig har tilgangen til det danske arbejdsmarked været begrænset.

Forligskredsen har konstateret, at der efter EU-udvidelsen den 1. maj 2004 var en lille stigning i antallet af sager om illegalt arbejde. Der har således været flere tilfælde, hvor statsborgere fra de østeuropæiske EU-lande har forsøgt at omgå kravet om opholds- og arbejdstilladelse som arbejdstager.

Regeringen og forligskredsen har derfor siden EU-udvidelsen gennemført flere initiativer, der effektiviserer sagsbehandlingen i forbindelse med efterforskningen af sager om illegalt arbejde, og der har været et tæt samarbejde mellem de involverede myndigheder med henblik på at bekæmpe og følge op på illegal arbejdskraft.

Der er bl.a. udgivet en manual om regler for ophold og arbejde i Danmark for statsborgere fra de nye østeuropæiske EU-lande. Manualen har øget informationsindsatsen med henblik på at skabe større klarhed omkring de gældende regler.

Der er gennemført en kursusrække for mere end 300 ansatte i politi og anklagemyndighed med henblik på at forbedre kendskabet til gældende regler og efterforskningsmulighederne.

Der er endvidere etableret regionale netværk mellem politi, Skat, arbejdsgivere og fagforeninger og oprettet en kontaktpersonsordning mellem de forskellige myndigheder og organisationer.

Endvidere har en følgegruppe bestående af repræsentanter fra en række myndigheder og arbejdsmarkedsorganisationer (DA, LO, BAT) løbende holdt møder med henblik på at forebygge og imødegå omgåelsesmuligheder i forbindelse med EU-udvidelsen den 1. maj 2004.

Endelig har en følgegruppe bestående af repræsentanter fra en række myndigheder holdt møder med henblik på at udvikle et overvågningssystem i forbindelse

med EU-udvidelsen. Overvågningen har navnlig fokuseret på statistik vedrørende meddelelse af opholds- og arbejdstilladelse til statsborgere fra Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn, ændringer i beskæftigelsen, ledighedsniveau og ledighedens sammensætning, lønudviklingen samt brug af udvalgte sociale ydelser.

Forligskredsen og følgegrupperne vil fortsat følge udviklingen tæt.

3.2. Meddelte opholds- og arbejdstilladelser samt sagsbehandlingstid

Udlændingestyrelsen har i 2005 afsluttet behandlingen af 5.944 ansøgninger fra statsborgere i de østeuropæiske EU-lande. Heraf er der meddelt opholds- og arbejdstilladelse til i alt 4.928 personer, svarende til ca. 83 % af de afsluttede sager. 820 ansøgninger er frafaldet, der er meddelt 32 afslag, og 164 personer er fritaget for opholds- og arbejdstilladelse eller overført til anden sagsbehandling i 2005.

Af de udlændinge, der i 2005 blev meddelt opholds- og arbejdstilladelse efter reglerne i udlændingelovens § 9 a, stk. 5 (den nationale overgangsordning), blev

- ca. 70 % meddelt tilladelse efter § 9 a, stk. 5, nr. 1, om overenskomstdækkede områder (3.463 tilladelser),
- ca. 6 % meddelt tilladelse efter § 9 a, stk. 5, nr. 2, om forskere, specialister m.v. (277 tilladelser), og
- ca. 24 % meddelt tilladelse efter § 9 a, stk. 5, nr. 3, om ikke-overenskomstdækkede områder (1.188 tilladelser).

Antallet af aktive opholds- og arbejdstilladelser fordelte sig ultimo januar 2006 på hovedbrancher på følgende måde:

- Landbrug og gartneri: 1.399
- Industri m.v.: 333
- Bygge- og anlægssektoren: 452
- Handel, hotel og restaurant: 289
- Transport: 92
- Finansiering og forretningsservice: 380
- Offentlige og personlige tjenester: 525
- Uoplyst: 185

Sagsbehandlingstiden i sager om opholds- og arbejdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a, stk. 5, varierer. Fuldt oplyste og ukomplicerede sager behandles på få dage, mens sagsbehandlingstiden i dårligt oplyste og mere komplicerede sager nogle gange strækker sig over måneder. Udlændingestyrelsen tager løbende initiativer for at oplyse de relevante brancheorganisationer m.v. om, hvilke oplysninger ansøgninger skal indeholde. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er aktuelt